

PŘEHLED VÝZKUMŮ

57-2

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis

Peer-reviewed journal

Ročník 57
Volume 57

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Šárka Krupičková,
Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Barbora Tesařová

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Medailon z hrobu 914/803 z kostela sv. Kříže v Javorníku (obr. 22, str. 191).
Medallion from grave Nr. 914/803 in the St. Cross Church in Javorník (Fig. 22,
Pg. Nr. 191).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2016
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2016 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

č. 1444, jejíž střed lze na ZM ČR 1:10 000, list 25-31-08, určit souřadnicemi 12/257 mm od Z/J s. č.

Během výzkumu bylo zjištěno celkem 12 archeologických objektů, z nichž převážná většina je datována do období mladohradištního, případně pozdněhradištního, tedy na samotný závěr raného středověku. Lze konstatovat, že se jedná o část výrobního okrsku, sestávajícího z velkého výrazně zahloubeného objektu s pecí blíže neurčeného výrobního účelu, a kolomazné pece, doplněné několika dalšími méně výraznými objekty a dvěma obilnicemi. Výzkumem se tedy podařilo v rámci intravilánu obce doložit zcela novou archeologickou lokalitu, sestávající nejmeně ze dvou výše zmíněných komponent. Otázkou je vztah v letošním roce zkoumané lokality k nálezům z místní cihelny, vzdálené cca 300 m od místa výzkumu. Z tohoto prostoru jsou mimo jiné známy právě nálezy z mladší doby železné a mladší doby hradištní (Šebela 2014, 57–58).

Miroslav Popelka

Literatura

Šebela, L. 2014: Pravěké a časně historické nálezy z katastrálního území Hulína. In: Z. Fišer (ed.): *Hulín. Město na Křižovatkách*. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost pro Město Hulín, 15–72.

Resumé

Hulín (Bez. Kroměříž), A. Dvořáka Straže. Frühmittelalter. Siedlung. Rettungsgrabung.

HUSTOPEČE (K. Ú. HUSTOPEČE U BRNA, OKR. BŘECLAV)

Ulice Kollárova. Středověk, novověk. Městská zástavba, sklepy. Záchranný výzkum.

Archeologický výzkum probíhal na nezastavěné parc. č. 620/3 na ul. Kolárova při příležitosti stavby nového polyfunkčního domu. Celá parcela byla notně zasažena úpravami terénu v 50. letech, kdy zde bylo vystavěno učiliště. Skrývka terénu se tak pohybovala pouze v recentních navážkách a na starší situace se přišlo až při kopání základových pasů nové budovy. Celkem bylo výkopy protnuto a následně zdokumentováno na 60 objektů zahloubených do spraše, datovaných podle získaného keramického materiálu většinou do 14. – 15. století, v některých případech i do druhé poloviny 13. století. Podařilo se tak zachytit zástavbu na parcele,

kteřá měla průběžný vývoj již od tohoto období. Mimo neurčitelné sídlištní objekty se podařilo rozpoznat zásobní jámy a hrotitý 1 m hluboký příkop, který se však nepodařilo blíže datovat. Větší množství kusů komorových kachlů poskytla novověká odpadní jáma, jeden z kachlů se podařilo v úplnosti zrekonstruovat (obr. 29). Většina novověkých situací byla bohužel zničena při stavbě dnes již stržených budov v průběhu 20. století. Při sondážích únosnosti terénu však byly proraženy na několika místech klenby dnes již nepoužívaných novověkých sklepů zděných z cihel a místy opatřených větracími šachtami. Jejich zánik je možné klást do první poloviny 20. století. Blížší průzkum nebyl bohužel kvůli hrozbě závalu možný, podařilo se však zjistit, že se jedná o jednotný komplex a v rámci možností byl vyhotoven alespoň základní situační plán podzemí.

Ivan Čižmář

Resumé

Hustopeče (Kat. Hustopeče u Brna, Bez. Břeclav), Kollárova Straže. Mittelalter, Neuzeit. Stadtgebiet, Keller. Rettungsgrabung.

Obr. 29. Hustopeče. Čelní strana novověkého komorového kachle.

Abb. 29. Hustopeče. Vorderseite des Kachel aus Neuzeit.

JEDOVNICE (OKR. BLANSKO)

Havlíčkovo náměstí. Středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

V průběhu března a dubna 2015 byla v Jedovnici

v prostoru Havlíčkova náměstí prováděna oprava vodovodu v havarijním stavu. Nálezové situace byly dokumentovány v liniovém výkopu před domem č. p. 80, č. p. 633, č. p. 123, č. p. 76 a č. p. 27. Vybrány byly selektivně profily P1 – P5. Na profilech řezů se podařilo zachytit několik vrstev různého charakteru (K 100 – K122).

Jílové podloží (K 100) tvořící původní povrch je bohaté na organické zbytky a minerální látky (oxidy železa), jež se usazují díky zvýšené vlhkosti. Pravděpodobně se jedná o vsakování podpovrchové vody z podložních štěrků, která mohla být dotována okolními prameny a vodotečemi, případně rybníky. K zpevnění nestabilního glejového povrchu mohl být využíván štět doložený v několika profilech (K 111; Kos 2014, 218; Plch 2001, obr. 1–2). Spodní voda značně komplikovala nejen průběh stavby, ale často také samotnou dokumentaci. Na druhou stranu její využití dokládá studna, nacházející se těsně pod asfaltovým příkrovem před domem č. p. 25. Studna měla kamenné roubení, celkový charakter svědčil o jejím nedávném využívání (2. polovina 20. století).

Vrcholně středověké aktivity (13. – 14. století) dokládá několik zdobených výdutí a dno nádoby z výkopu u profilu P6. Tento materiál byl bohužel identifikován až na výsypce mimo prostor stavby. Není tedy možné jej konkrétněji přiřadit určité vrstvě. Výrazně čtenější jsou příklady aktivit v raném novověku (16. – 17. století) a novověku. Ve vrstvách se nacházela četná keramika (K 106, 111, 113, 122), kousky mazanice, zlomky cihel a vápenná omítka. Sklářská struska (K 104) je jasným dokladem bohatých hospodářských aktivit v okolí městysu. Hutnickou strusku z vrstvy K 113, 114, původem patrně z Hugovy huti u Rudického propadání, bylo možné lokalizovat již ve výkopech prováděných ve stejném prostoru před několika lety (Kos 2014, 217–218).

Původní středověké aktivity byly převrstveny mocnými vrstvami z novověku a následně intenzivními zásahy v nedávně minulosti. V podmínkách záchranného výzkumu liniové stavby je velice nesnadné interpretovat nálezové kontexty beze vztahu k dalším možným strukturám v prostoru náměstí.

Richard Bíško, Petr Kos, Ivan Čižmář, Josef Plch

Literatura

Kos, P. 2014: Jedovnice (okr. Blansko). *Přehled výzkumů* 55(2), 217–218.

Plch, J. 2001: Jedovnická tvrz, rybníky a valy aneb laskavý čtenář promine. In: E. Nečasová et al.: *Sborník Muzea Blansko 2001*. Blansko: Muzeum Blansko, 142–150.

Resumé

Jedovnice (Jedovnice Cadastre, Blansko District), Havlíčkovo náměstí (Square). During archaeological rescue research, the late medieval and early modern layers were identified.

JESENÍK (OKR. JESENÍK)

Ulice Školní. Novověk. Město. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum, uskutečněný formou dohledu při stavbě „Zklidnění ul. Komenského a Školní, Jeseník“ probíhal ve dnech 25. 6. – 10. 8. 2015. Výzkum provedla Archaia Olomouc, o. p. s. Výkopy na revitalizované ulici Školní narušily při východním okraji parcel 394 a 395 základové zdivo novověké zástavby. Jednalo se o trojici litých kamenných zdí, dvou obvodových o síle 0,8 a 1,0 m vzdálených od sebe 12 m a orientovaných ve směru západ – východ, třetí zeď byla příčkou ve stejné orientaci jako obvodové zdi. Mezi zdmi se nacházely dvě vrstvy maltové podlahy s podsypovými vrstvami. Nižší vrstvy podsypu podlahy obsahovaly keramický materiál datovaný od 17. století dále. K zániku zdejší zástavby došlo v 2. polovině 20. století při stavbě gymnázia.

Jakub Novotný

Resumé

Jeseník (Bez. Jeseník), Školní StraBe. Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

KONICE (OKR. PROSTĚJOV)

Kostelní ulice, parc. č. 9/2 a 1. Novověk. Město, zá- mek. Záchranný výzkum.

Lokalizace v S-JTSK: okolí bodu: X = 1119370,56, Y = 573086,91.

Na jaře roku 2015 byl proveden archeologický dohled vyvolaný potřebou terénních úprav na Kostelní ulici před místním zámkem v těsné blízkosti kostela Narození Panny Marie. Na místě demolované novověké budovy bylo zdokumentováno novověké souvrství sestávající převážně ze starších stavebních sutí. Nalezená keramika je datovatelná do průběhu 18. až počátku 19. století.

Karel Faltýnek